

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2016. október 17.

ELEKTRONIKAI ALAPISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2016. október 17. 14:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 240 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Az írásbeli dolgozat megoldásához segédeszközként csak szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, rajzeszközök, sablonok és vonalzők használhatók. Az íráshoz kék színű tollat, a rajzoláshoz grafitceruzát kell használni. Az egyszerű, rövid feladatokat a feladatlapon, a kérdések alatt rendelkezésre álló szabad helyen kell megoldani. Az összetett feladatok megoldása a felügyelő tanárok által kiosztott pótlapokon történik. A pótlapokat lapszámozással kell ellátni, és fel kell tüntetni rajtuk az azonosító jelet.

A számítást igénylő feladatoknál ügyelni kell az összefüggés (képlet) helyes felírására, a szabványos behelyettesítésre és a helyes számolásra. Ezek bármelyikének hiánya pontlevonást jelent. A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha annak számértéke és mértékegysége kifogástalan.

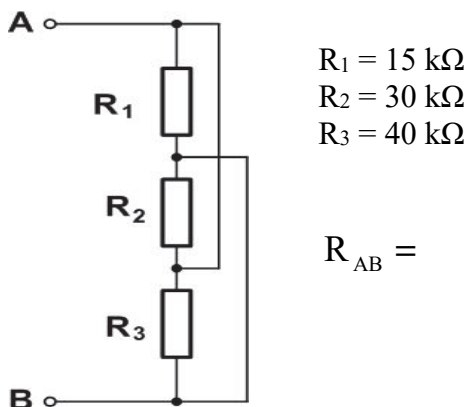
A feladatok megoldásánál ügyelni kell az írásbeli dolgozat rendezettségére, az áttekinthetőségre, a szabványos jelölések alkalmazására, a műszaki, formai és esztétikai elvárásoknak való megfelelésre. Ezek hiánya pontlevonást jelent. A megoldásban az esetleges hibás részeket egy ferde vonallal kell áthúzni.

A megoldási időn belül lehetőség van tisztázat készítésére is. Ebben az esetben egy „Piszkozat” és egy „Tisztázat” készül folyamatos oldalszámozással.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Egyszerű, rövid feladatok**Maximális pontszám: 40**

- 1.) Határozza meg a kapcsolás A-B pontjai között mérhető ellenállást! (3 pont)

- 2.) Számítással határozza meg egy tekercs egyenáramú ellenállását! A tekercset alkotó vezeték paraméterei: $\rho = 0,0175 \text{ }\Omega \cdot \text{mm}^2/\text{m}$ (fajlagos ellenállás), $l = 50 \text{ m}$ (huzalhosszúság), $d = 0,8 \text{ mm}$ (huzalátmérő). (3 pont)

$$R =$$

- 3.) Számítsa ki egy eredetileg 0 V feszültségű, állandó árammal töltődő kondenzátor fegyverzetei között fellépő feszültséget a töltés kezdetétől számított $t = 3 \text{ perc}$ elteltével! A kondenzátor kapacitása $C = 10 \text{ }\mu\text{F}$, a töltőáram $I = 2,5 \text{ }\mu\text{A}$. (3 pont)

$$U =$$

- 4.) Egészítse ki a táblázatot! Az alsó két sor egy induktív, illetve egy kapacitív vezetőképesség frekvenciafüggésének adatait tartalmazza. Az alkalmazott feszültség effektív értéke és a tekercs induktivitása állandó. (4 pont)

f (kHz)	10	20	40	80	160
B_L (mS)			16		
B_C (mS)				16	

- 5.) Számítsa ki a fogyasztón fellépő hatásos teljesítményt (P), ha a létrejövő látszólagos teljesítmény $S = 1000 \text{ VA}$, és a meddő teljesítmény $Q = 600 \text{ var}$! (3 pont)

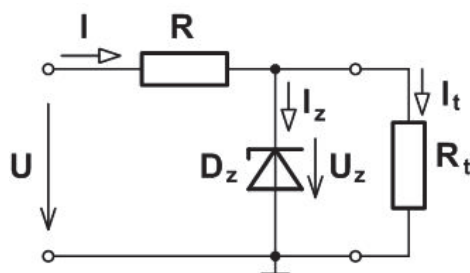
$$P =$$

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- 6.) Határozza meg egy párhuzamos rezgőkör tekercsének induktivitását! A kondenzátor kapacitása $C = 10 \text{ nF}$, a rezgőkör rezonanciafrekvenciája $f_0 = 50 \text{ kHz}$. (3 pont)

$$L =$$

- 7.) Határozza meg az alábbi áramkörben látható Zener-dióda áramát! Rendelkezésre álló adatok: $I = 36 \text{ mA}$, $U_Z = 8 \text{ V}$, $R_t = 1 \text{ k}\Omega$. (3 pont)

$$I_Z =$$

- 8.) Rajzoljon fel egy hangolt (szelektív) erősítőkapcsolást! Az erősítő áramkör tartalmazzon 1 db N csatornás JFET-et (T), 2 db ellenállást (R_G , R_S), 1 db rezgőköri tekercset (L), 1 db rezgőköri kondenzátort (C), 2 db csatolókondenzátort (C_1 , C_2) és 1 db source kondenzátort (C_S)! Igényes szabadkézi vázlat is megfelel. (4 pont)

- 9.) Határozza meg egy terhelte erősítő teljesítményerősítését dB-ben!
Az erősítő jellemzői: $A_u = -30$ (feszültségerősítés), $R_{be} = 10 \text{ k}\Omega$ (bemeneti ellenállás), $R_t = 15 \text{ k}\Omega$ (terhelő ellenállás). (3 pont)

$$A_p^{\text{dB}} =$$

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- 10.) Számítással határozza meg egy periodikus négyszögjel impulzussorozat ismétlődési frekvenciáját! Az impulzus jellemzői: $T_i = 10 \mu s$ (impulzusidő), $k = 0,45$ (kitöltési tényező). (4 pont)

$$f =$$

- 11.) Alakítsa át az alábbi bináris számot hexadecimális számmá! (3 pont)

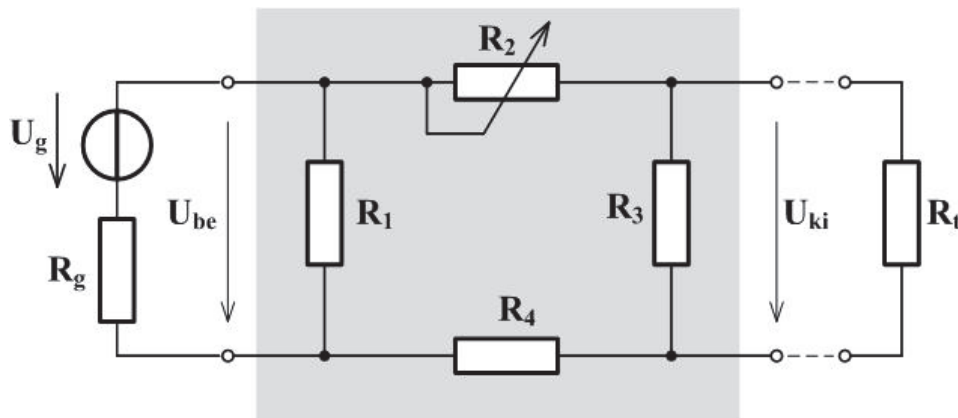
$$1011\ 1001\ 1111\ 0100\ 0001_2 =$$

- 12.) Valósítson meg egy kétváltozós NOR függvényt kétbemenetű NAND kapukkal! A változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre. Igényes szabadkézi vázlat is megfelel. (4 pont)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Összetett feladatok**1. feladat****Egyenáramú hálózat számítása****Maximális pontszám: 60****Maximális pontszám: 15**

Az ábra egy ohmos ellenállásokból álló egyenáramú áramkört tartalmaz.

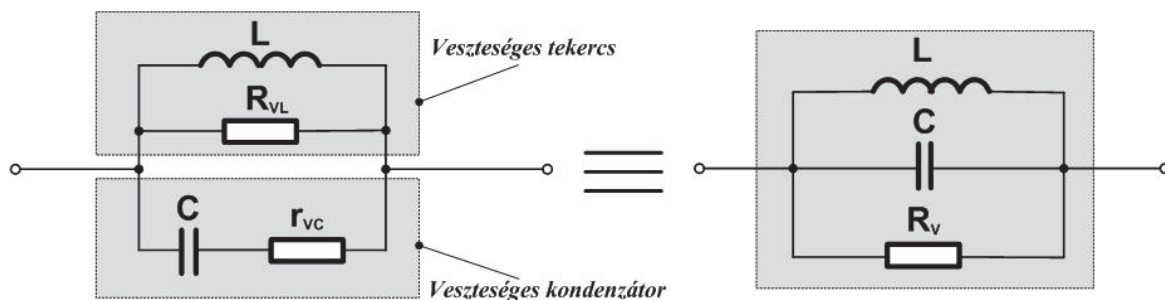
Adatok:

$R_1 = 2 \text{ k}\Omega$, $R_2 = 0 \div 4 \text{ k}\Omega$, $R_3 = 6 \text{ k}\Omega$, $R_4 = 8 \text{ k}\Omega$, $U_g = 9 \text{ V}$, $R_g \approx 0 \Omega$

- R_2 maximális értékűre állításánál számítsa ki a kimenetén terheletlen áramkör bemeneti és kimeneti ellenállását (R_{be} , R_{ki})!
- R_2 maximális értékűre állításánál határozza meg, a terheletlen négyfólyus kimenetén megjelenő feszültséget (U_{ki})!
- R_2 minimális értékűre állításánál határozza meg, hogy a kimeneti illesztett terhelés biztosításához mekkora terhelő ellenállás szükséges (R_t)!
- R_2 minimális értékűre állításánál, illesztett terhelés esetén számítsa ki a kimeneti feszültség értékét (U_{kiil})!

2. feladat**Maximális pontszám: 15****Váltakozó áramkör vizsgálata**

Az alábbi ábra egy veszteséges tekercsből és egy veszteséges kondenzátorból összeállított párhuzamos rezgőkört szemléltet.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Adatok:

$L = 100 \text{ mH}$

$C = 20 \text{ nF}$

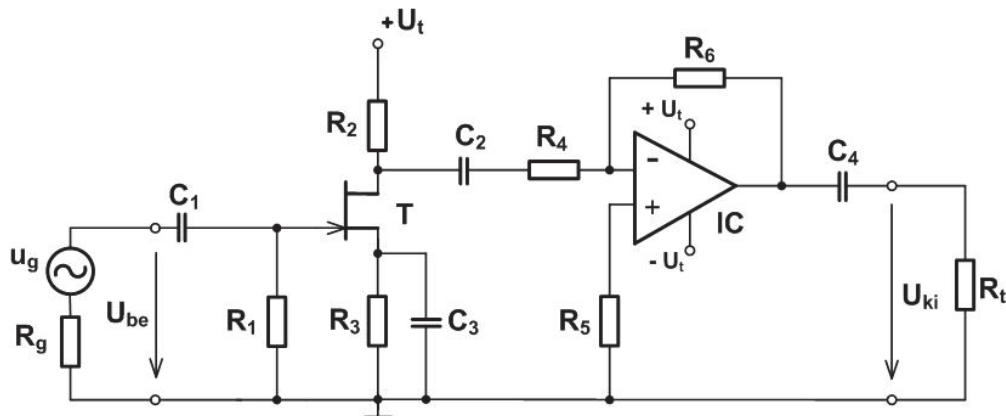
$R_{VL} = 850 \text{ k}\Omega$ (a tekercs párhuzamos veszteségi ellenállása)

$r_{vc} = 25 \text{ }\Omega$ (a kondenzátor soros veszteségi ellenállása)

- Számítsa ki az összeállított rezgőkör rezonanciafrekvenciáját (f_0)!
- Határozza meg a létrejött párhuzamos rezgőkör veszteségi ellenállását és jósaági tényezőjét (R_v, Q_0)!
- Határozza meg a párhuzamos rezgőkör sávszélességét, alsó és felső határfrekvenciáját (B_0, f_a, f_f)!
- Milyen értékűvé válik a létrehozott rezgőkör sávszélessége, ha az áramkörre kívülről egy $R_t = R_v$ értékű párhuzamos terhelő ellenállást kapcsolunk (B_t)?

3. feladat**Maximális pontszám: 15****Kisfrekvenciás erősítő számítása**

Az ábrán egy vegyes felépítésű, kétfokozatú erősítő áramkör látható.

Adatok:

$R_1 = 200 \text{ k}\Omega, R_2 = 15 \text{ k}\Omega, R_3 = 2 \text{ k}\Omega, R_4 = 25 \text{ k}\Omega, R_6 = 250 \text{ k}\Omega$

$U_g = 10 \text{ mV}, R_g = 20 \text{ k}\Omega$

$R_t = 10 \text{ k}\Omega$

$y_{21s} = 4 \text{ mS}, y_{22s} = 50 \text{ }\mu\text{S}$ (az első fokozat admittancia paraméterei)

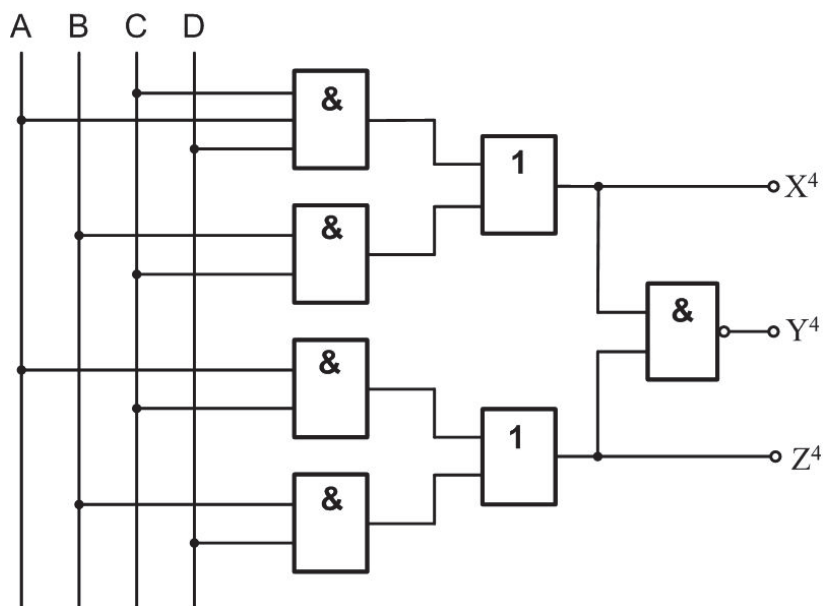
$f_a = 20 \text{ Hz}$ (az erősítő alsó határfrekvenciája)

- Számítsa ki a műveleti erősítő kompenzáló ellenállásának értékét (R_5)!
- Határozza meg a terhelt erősítő eredő erősítését dB-ben (A_{ue}^{dB})!
- Számítsa ki az erősítő bemenetén és kimenetén megjelenő feszültségeket (U_{be}, U_{ki})!
- Számítással határozza meg a két fokozat közötti csatolókondenzátor kapacitását (C_2)! (Az alsó határfrekvencián a többi kondenzátor nem befolyásolja a feszültségerősítést.)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. feladat**Maximális pontszám: 15****Logikai függvények átalakítása és megvalósítása**

Az alábbi ábrán egy logikai kapukkal realizált négyváltozós, három kimenetű logikai áramkör látható.

A legnagyobb helyi értékű logikai változót „A” betű jelöli.

- Írja fel az X^4 és a Z^4 kimeneti logikai függvények diszjunktív és konjunktív sorszámos alakjait (X^4_{diszj} , X^4_{konj} , Z^4_{diszj} , Z^4_{konj})!
  - Írja fel az Y^4 kimeneti függvény logikai algebrai alakját!
  - Valósítsa meg az Y^4 kimeneti logikai függvényt NOR-rendszerben!
  - Valósítsa meg az Y^4 kimeneti logikai függvényt NAND-rendszerben!
- (A megvalósításokhoz tetszőleges bemenetszámú kapuk alkalmazhatók, s a változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre.)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

témakör	a feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám	a témakör maximális pontszáma	a témakör elért pontszáma
Egyszerű, rövid feladatok	1.	3		40	
	2.	3			
	3.	3			
	4.	4			
	5.	3			
	6.	3			
	7.	3			
	8.	4			
	9.	3			
	10.	4			
	11.	3			
	12.	4			
Összetett feladatok	1.	15		60	
	2.	15			
	3.	15			
	4.	15			
Az írásbeli vizsgarész pontszáma				100	

_____

dátum

_____

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
Egyszerű, rövid feladatok		
Összetett feladatok		

_____

dátum

_____

dátum

_____

javító tanár

_____

jegyző